Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach

[COM(2021) 564 final – 2021/0214 (COD)]

(2022/C 152/30)

Spravodajca: **Andrés BARCELÓ DELGADO**

Pomocný spravodajca: **John COMER**

Konzultácia	Európsky parlament, 13.9.2021
	Rada, 21.9.2021
Právny základ	článok 192 ods. 1 a článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie
Prijaté v sekcii	25.11.2021
Prijaté v pléne	8.12.2021
Plenárne zasadnutie č.	565
Výsledok hlasovania	
(za/proti/zdržalo sa)	179/3/7

1. **Závery a odporúčania**

1.1. EHSV víta návrh Komisie vytvoriť mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM) s cieľom zvýšiť informovanosť o ambíciách EÚ v oblasti klímy a vytvoriť rovnaké podmienky na jednotnom trhu.

1.2. EHSV žiada, aby sa posúdenie vplyvu rozšírilo na vývozné činnosti odvetví zahrnutých do rozsahu pôsobnosti mechanizmu CBAM. EÚ musí pokračovať v presadzovaní svojich ambícií v oblasti klímy, no zároveň musí zaručiť európskemu priemyslu rovnaké podmienky na medzinárodnej scéne tým, že mu umožní súťažiť na jednotnom trhu a vyvážať na medzinárodné trhy.

1.3. EHSV nabáda zákonodarcov EÚ, aby preskúmali, ako pristupovať k vývozu, aby priemysel EÚ zostal konkurencieschopný na medzinárodných trhoch. EHSV odporúča vypracovať posúdenie vplyvu so zámerom zistiť, ako sa majú pravidlá WTO vykladať alebo prispôsobiť tak, aby podporovali ciele a účinnosť CBAM, čo by prispelo k zamedzeniu vzniku priemyselných emisií CO_2 na celom svete.

1.4. Veľa dôležitých tém bude potrebné ďalej rozvíjať formou delegovaných vykonávacích aktov. Vzhľadom na tento a predchádzajúci bod je takmer nemožné zistiť, aké dôsledky bude mať vykonávanie pre jednotlivé výrobné odvetvia. Pochybnosti o niekoľkých kľúčových detailoch navrhovaného nariadenia sťažujú jeho posúdenie, kým legislatívny proces nepokročí ďalej. Treba sa však vyhnúť neistým rámcovým podmienkam, najmä pri posudzovaní CO_2 pri dovoze, aby sa neoslabili proaktívne a predbežné opatrenia, ktoré prijali na ochranu klímy európske podniky.

1.5. EHSV žiada európskych zákonodarcov, aby príjmy z mechanizmu CBAM prideľovali priamo na podporu priemyselnej transformácie dotknutých odvetví. Niektoré hospodárske odvetvia, ktoré trpia nespravodlivou hospodárskou súťažou v oblasti klímy, môžu potrebovať dodatočnú podporu ako uznanie ich úsilia, pretože by sa mohli stať menej konkurencieschopnými v porovnaní s odvetviami, ktoré neinternalizujú klimatickú/environmentálnu stopu.

1.6. EHSV vyzýva Európsku úniu, aby pomohla menej rozvinutým krajinám zlepšiť ich technologické možnosti v snahe predísť riziku obchádzania mechanizmu CBAM.

1.7. Dôkladné overenie skutočných emisií viazaných v dovážaných výrobkoch bude kľúčom k spravodlivému zavedeniu mechanizmu CBAM. EHSV odporúča, aby Komisia stanovila konkrétne požiadavky na poverené overovacie orgány.

1.8. Výbor poukazuje na potrebu silnej priemyselnej stopy v Európe, ktorá bude plne konkurencieschopná a zodpovedná v oblasti klímy.

1.9. Súčasne s legislatívnym postupom sa od Komisie vyžaduje, aby predložila správu o environmentálnom vplyve v súvislosti s možnými účinkami mechanizmu CBAM na hodnotový reťazec v dôsledku jeho zavedenia.

1.10. Zavedenie mechanizmu CBAM by spôsobilo veľkú zmenu vo svetovom obchodnom systéme. EÚ musí podniknúť všetky potrebné kroky na zabezpečenie toho, aby mechanizmus CBAM neviedol k zvýšeniu emisií skleníkových plynov v iných častiach sveta, a tým aj k potenciálnemu zvýšeniu celosvetových emisií. Mechanizmus CBAM nesmie v žiadnom prípade viesť k dezindustrializácii EÚ. EÚ musí pri stanovovaní svojich ambícií brať do úvahy skutočnosť, že znižovanie emisií skleníkových plynov je celosvetovým problémom.

1.11. Politický rozmer mechanizmu CBAM nebol dostatočne zdôraznený. Konečné rozhodnutia týkajúce sa mechanizmu CBAM budú vo veľkej miere vychádzať nielen z diskusií v rámci EÚ, ale aj z rokovaní s obchodnými partnermi, ktoré budú potrebné na to, aby sa obe strany dohodli na výsledku a predišlo sa obchodnému konfliktu.

1.12. EHSV odôvodnene očakáva, že fungujúci systém CBAM zvýši stabilitu pracovných miest v pôvodne uhlíkovo náročných podnikoch a odvetviach, ktoré prešli transformáciou, aby sa stali šetrnými voči klíme. Varuje však aj pred rizikom zlyhania CBAM v spojení so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov (EU ETS). Úplné zrušenie bezodplatného prideľovania kvót zavedením mechanizmu CBAM by mohlo viesť k veľkým stratám pracovných miest v EÚ.

1.13. Prostredníctvom CBAM sa podporia ambície EÚ v oblasti klímy i silnejšia priemyselná stopa v Európe. Zjavné riziká, ako sú ťažkosti pri overovaní poskytnutých informácií o emisiách CO_2 z tretích krajín a možné obchádzanie pravidiel, sa musia zohľadniť pri vykonávaní CBAM, počas prechodného obdobia a po ňom.

2. **Zhrnutie návrhu Komisie**

2.1. Komisia 14 júla zverejnila balík „Fit for 55: plnenie cieľa EÚ v oblasti klímy do roku 2030 na ceste ku klimatickej neutralite“ ([1]). Obsahuje návrh mechanizmu kompenzácie uhlíka na hraniciach ([2]), ktorý je úzko prepojený s revíziou smernice o ETS ([3]). Samotný balík „Fit for 55“ vzniká v dôsledku oznámenia o Európskej zelenej dohode ([4]), ktoré bolo predložené 15. decembra 2019.

2.2. V návrhu sa stanovuje, že na dovoz niekoľkých priemyselných výrobkov a elektriny sa má uplatňovať „pomyselný systém ETS“. Odvetvia zahrnuté v prvej fáze sú: cement, oceľ, hnojivá, hliník a elektrina.

2.3. V prípade materiálov s intenzívnejším následným spracovaním už návrh zahŕňa veľa výrobkov z nasledujúcej spracovateľskej fázy. Napriek tomu sa v návrhu uvádza odkaz na „zložitý tovar“, ktorý by mohol rozšíriť pôsobnosť návrhu.

2.4. Administratívna záťaž mechanizmu CBAM spočíva na Komisii, členských štátoch a dovozcoch na trh EÚ.

([1]) COM(2021) 550 final
([2]) COM(2021) 564 final
([3]) COM(2021) 551 final
([4]) COM(2019) 640 final

2.5. „Pomyselný systém ETS“ kopíruje súčasný systém ETS s niektorými kľúčovými rozdielmi: emisné certifikáty nebudú obchodovateľné a dovozcovia sa budú musieť vzdať týchto certifikátov za bežnú cenu CO_2 v EÚ na základe viazaných emisií vo výrobkoch, ktoré sa majú doviezť do EÚ.

2.6. Zoznam odvetví a výrobkov, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, je uvedený v prílohe I k návrhu. Komisia rozšíri rozsah pôsobnosti mechanizmu CBAM na nové výrobky, ak by zistila vážne riziko obchádzania mechanizmu. Návrh Komisie na zahrnutie nových odvetví alebo produktov prejde celým legislatívnym procesom.

2.7. V navrhovanom systéme sa zohľadňujú iba priame emisie (rozsah pôsobnosti 1) a nie nepriame emisie spojené s energiou (elektrina alebo vykurovanie) (rozsah pôsobnosti 2) ani nepriame emisie výrobkov v nasledujúcej fáze hodnotového reťazca, ale systém by zahŕňal obmedzené emisie v predchádzajúcej fáze hodnotového reťazca (okrem dopravy alebo podnikového hodnotového reťazca) (rozsah pôsobnosti 3) prostredníctvom koncepcie „zložitého tovaru“. Ako to bude fungovať, nie je v návrhu dostatočne podrobne opísané a Komisia to vyrieši vykonávacími aktmi.

2.8. Geografická pôsobnosť pokrýva všetky tretie krajiny mimo colnej únie okrem krajín, ktoré sú zahrnuté v súčasnom systéme EU ETS, alebo krajín „prepojených“ so systémom EU ETS. Zahrnuté sú osobitné opatrenia, aby sa zohľadnila cena uhlíka účtovaná v niekoľkých tretích krajinách.

2.9. Mechanizmus CBAM sa líši od systému ETS, pretože CBAM bude zameraný na výrobky [so špecifickými kódmi kombinovanej nomenklatúry (KN)], zatiaľ čo ETS je zameraný na zariadenia.

2.10. Konečným cieľom mechanizmu CBAM je postupné nahradenie súčasných bezplatných kvót v zahrnutých odvetviach. Po „prechodnom období troch rokov“ sa bezplatné prideľovanie kvót od roku 2026 postupne ukončí každoročným znižovaním o 10 percentuálnych bodov počas desiatich rokov, ako sa v súčasnosti predpokladá v návrhu Komisie. Podrobnosti o postupe pri postupnom rušení prideľovania bezodplatných kvót pre príslušné odvetvia nie sú zahrnuté v návrhu mechanizmu CBAM, ale v preskúmaní smernice o systéme ETS.

2.11. V mechanizme CBAM sa zohľadnia bezodplatné kvóty pridelené priemyslu EÚ, aby sa predišlo dvojitej ochrane. Vo vykonávacích aktoch Komisie sa stanoví metodika, ktorá sa bude uplatňovať na výpočet úrovne mechanizmu CBAM pre jednotlivé výrobky.

2.12. Pravidlá na určovanie viazaných emisií vo výrobkoch sú všeobecné, s osobitným a zjednodušeným prístupom k dovozu elektriny.

2.13. Komisia sa domnieva, že na spresnenie výpočtu viazaných emisií a určenie, kto bude akreditovaným overovateľom týchto emisií, bude potrebná prechodná fáza v trvaní troch rokov. Celková revízia systému sa musí vykonať v roku 2025 pred druhou fázou mechanizmu CBAM.

2.14. Príjmy z mechanizmu CBAM budú vyberať vnútroštátne orgány, ktoré ich v zásade odvedú do pokladnice EÚ po odpočítaní administratívnych nákladov spojených s riadením postupov.

2.15. Návrh počíta s trojročnou (2023 – 2025) fázou administratívneho skúšania bez ekonomických dôsledkov. Dovozcovia budú musieť vykonať niektoré postupy podávania správ, ale nebudú musieť overovať viazané emisie, žiadať vopred o povolenie alebo platiť za certifikáty pre dovážané výrobky.

3. **Všeobecné pripomienky**

3.1. Komisia pod vedením GR TAXUD vykonala dobrú prácu pri vypracovaní návrhu, pričom zohľadnila potrebu spojiť rozšírenie ambícií EÚ v oblasti klímy a potrebu vyhnúť sa riziku úniku uhlíka.

3.2. Zdá sa, že návrh bol predložený bez identifikácie niektorých technických aspektov, o ktorých rozhodne Komisia počas prvej fázy (testovacie obdobie). Rada aj Parlament sa zaviazali zaviesť mechanizmus CBAM v roku 2023, čo je napätý harmonogram.

3.3. Veľa dôležitých tém bude potrebné ďalej rozvíjať formou delegovaných vykonávacích aktov. Vzhľadom na tento a predchádzajúci bod je takmer nemožné zistiť, aké dôsledky bude mať vykonávanie pre jednotlivé výrobné odvetvia. Pochybnosti o niekoľkých kľúčových detailoch navrhovaného nariadenia sťažujú jeho posúdenie, kým legislatívny proces nepokročí ďalej. Treba sa však vyhnúť neistým rámcovým podmienkam, najmä pri posudzovaní CO_2 pri dovoze, aby sa neoslabili proaktívne a predbežné opatrenia, ktoré prijali na ochranu klímy európske podniky.

3.4. Pokiaľ ide o dovoz elektriny, nie je jasné, či Komisia riadne posúdila vplyv na cenu elektriny na trhu s elektrinou v EÚ a do akej miery by to spôsobilo vyššie náklady pre spotrebiteľov, a teda zvýšilo riziko úniku uhlíka v odvetviach s vysokou spotrebou elektrickej energie. Netreba zabúdať, že spotreba elektrickej energie sa nezohľadňuje pri výpočte uhlíkovej stopy dovážaných výrobkov ([5]).

3.5. Európsky priemysel je orientovaný na vývoz, a ak má v dôsledku mechanizmu CBAM určitú ochranu pred dovozom, ale nemôže konkurovať na medzinárodných trhoch, nedostatok konkurencieschopnosti bude značný a Európa už nebude schopná prilákať priemyselné investície.

3.6. Veľmi rýchle nahradenie existujúcich opatrení proti úniku CO_2 mechanizmom CBAM by mohlo viesť k značnej neistote, ktorá by narušila dlhodobé investičné rozhodnutia, ktoré už boli prijaté na základe nedávno revidovaných cieľov do roku 2030. Mohlo by to takisto znížiť kapacitu priemyslu investovať do nízkouhlíkových technológií a mohlo by sa to stať prekážkou v oblasti hospodárskej súťaže v prístupe na trhy tretích krajín. Preto by sa v prípade potreby mala najprv zachovať súčasná miera bezodplatných kvót, aby sa umožnilo priemyselným odvetviam, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, zvýšiť uhlíkovú efektívnosť, po čom by malo nasledovať primerané postupné znižovanie bezodplatných kvót s cieľom uľahčiť ďalšiu dekarbonizáciu.

3.7. Konkurencieschopnosť a cenové vplyvy na hodnotový reťazec by sa mali dôkladne posúdiť, aby sa obmedzil vplyv najmä vo vyvážajúcich odvetviach, akými sú okrem iného agropotravinárske odvetvia, ktoré sú veľmi závislé od výrobkov z odvetvia už spadajúceho pod rozsah návrhu mechanizmu CBAM.

3.8. CBAM by mohol účinne dosiahnuť svoje celkové ciele len vtedy, ak sa požiadavka na odstránenie emisií CO_2 pri dovoze do EÚ vykompenzuje výhodami plynúcimi z výroby šetrnej ku klíme pre vývoz európskych výrobcov. Mohlo by sa stať, že pre podniky z tretích krajín a podniky z EÚ budú mať na jednotnom trhu primerane rovnaké podmienky, ale žiaden podnik z EÚ nebude môcť konkurovať v zahraničí, pretože výrobcovia z EÚ budú platiť plné náklady na uhlíkové emisie, zatiaľ čo konkurenti z tretích krajín budú platiť málo alebo nebudú platiť nič.

3.9. Systém môže otvoriť dvere niekoľkým stratégiám obchádzania, ako je presun zdrojov, podrobnosti overovania, falošné vyhlásenia podnikov s viacerými zariadeniami v tretích krajinách, že výrobky vyrobené v zariadeniach s vysokou uhlíkovou stopou sa vyrábajú v zariadeniach s nízkou uhlíkovou stopou, premiestňovanie zdrojov a vymedzenie tovaru. To by mohlo brániť pokroku pri plnení ambicióznejších klimatických cieľov mechanizmu CBAM. Návrh by sa mal počas legislatívneho procesu dôkladne prepracovať, aby sa predišlo škodlivému správaniu, ktoré vážne poškodzuje cieľ právnych predpisov: tovar by mal niesť svoju vlastnú klimatickú stopu bez ohľadu na to, odkiaľ pochádza, aby sa podporila účinnosť celosvetového zmierňovania zmeny klímy namiesto miestneho znižovania prostredníctvom outsourcingu emisií.

4. **Konkrétne pripomienky**

4.1. EHSV veľmi aktívne skúma možnosti, obmedzenia a dôležité aspekty, ktoré sa majú vyvinúť v rámci mechanizmu kompenzácie na hraniciach alebo daňovej alternatívy, aby sa znížil únik uhlíka vyrovnaním nákladov a úsilia v oblasti klímy, či už ide o výrobky z EÚ alebo z krajín mimo nej. EHSV bol prvou inštitúciou EÚ, ktorá identifikovala tieto možnosti ako doplnkové opatrenie na obmedzenie úniku uhlíka.

([5]) Posúdenie vplyvu CBAM, Európska komisia:, príloha 8.

4.2. Komisia chce rozšíriť mechanizmus CBAM tak, aby zahŕňal „emisie z rozsahu pôsobnosti 2“ (odvodené z elektriny alebo tepla), ktoré sú v súčasnosti vylúčené. Zákonodarcovia EÚ musia vziať do úvahy, že kompenzácia za nepriame náklady odvodené od elektriny nie je ani zďaleka homogénna, keďže závisí od rozhodnutí členských štátov. Najhorším scenárom je, že mechanizmus CBAM by obmedzil kompenzáciu, ktorú priemysel dostáva za nepriame náklady, čo by viedlo k nižšej kompenzácii, než povoľujú usmernenia EÚ.

4.3. Návrh mechanizmu CBAM vylučuje ferozliatiny (KN 7202), ale nie je jasné, či sa viazané emisie vo ferozliatinách zohľadnia v príslušných výrobkoch [napr. nehrdzavejúca oceľ (KN 7218)], keďže mnohé aspekty čakajú na sekundárne právne predpisy, ktoré sa budú týkať technických a iných veľmi dôležitých tém.

4.4. Na úrovni EÚ má prvoradý význam právna istota a návrh mechanizmu CBAM sa v priebehu legislatívneho procesu musí vylepšiť, aby poskytoval istotu všetkým hospodárskym subjektom či už z Európy alebo z tretích krajín.

4.5. Na podobnom základe by sa na medzinárodnej scéne mala podporovať spravodlivá „klimatická a environmentálna konkurencieschopnosť“ európskeho alebo mimoeurópskeho efektívneho priemyslu, čo zahŕňa aj spravodlivé pracovné podmienky dohodnuté v rámci kolektívneho vyjednávania medzi sociálnymi partnermi. Len šetrnosť voči klíme za spravodlivých pracovných a sociálnych podmienok vytvára spoločensky žiaducu novú konkurencieschopnosť európskeho priemyslu. Takéto chápanie na jednotnom trhu EÚ, ako aj na medzinárodnom trhu, podporí spravodlivú hospodársku súťaž v oblasti klímy.

4.6. Súlad dovozu do EÚ s požiadavkami mechanizmu CBAM je založený na dokumentoch vydávaných mimo EÚ. To vyvoláva otázku exteritoriality a právomoci EÚ posúdiť platnosť takýchto dokumentov. Čas potrebný na vykonanie takéhoto posúdenia by navyše umožnil, aby dovážaný tovar s vyššou uhlíkovou stopou, než sa deklaruje, získal prístup na trh EÚ na úkor navrhovaných nariadení a európskeho priemyslu.

4.7. Nie je jasné, ako vypočítať viazané emisie v spracovaných výrobkoch, ktoré nie sú uvedené v prílohe 1, ale obsahujú materiály uvedené v prílohe 1.

4.8. Oznamovanie, overovanie, vysledovateľnosť a monitorovanie sú kľúčovými aspektmi a nemali by sa spoliehať len na náhodné monitorovanie, čo nie je ani prípad monitorovania systému ETS. Mal by existovať jasný a rýchly postup, ktorým sa zabezpečí, že ak dôjde k možnému obchádzaniu alebo nedodržiavaniu mechanizmu CBAM, bude to vyriešené rýchlo, aby sa predišlo obchádzaniu, ale aj narušeniu obchodného/dodávateľského reťazca.

4.9. Overovanie a monitorovanie by malo byť v Európskej únii a členských štátoch plne transparentné a spoľahlivé. Informácie by mali byť dostupné príslušným orgánom oprávneným vykonávať dohľad, s logickým zachovaním dôvernosti.

4.10. Európska komisia by mala ponúknuť svoju podporu členským štátom EÚ so slabými administratívnymi kapacitami na hraniciach, keďže by sa mohli stať terčom nekalých praktík a vstupnou bránou pre obchádzanie mechanizmu CBAM. Do svojich programov musí tiež zahrnúť „odbornú prípravu“ týkajúcu sa CBMA s cieľom pomôcť rozvojovým a susedným krajinám vyrovnať sa s výzvami ochrany klímy a zabrániť riziku obchádzania.

4.11. Príjmy z mechanizmu CBAM by sa mali venovať na podporu priemyselného a spravodlivého európskeho prechodu na bezuhlíkové hospodárstvo príslušných odvetví. EÚ by mohla zaviesť osobitný inovačný fond pre technologický vývoj na podporu priemyselnej transformácie bez toho, aby sa ohrozila konkurencieschopnosť v oblasti klímy.

5. **Pripomienky týkajúce sa WTO**

5.1. Komisia je veľmi opatrná, pokiaľ ide o súlad s pravidlami WTO. Preto bol vývoz v návrhu vynechaný. Keďže v súvislosti so súladom s WTO existujú protichodné názory, musí sa realizovať podrobná analýza tejto témy spolu s úprimnými diplomatickými diskusiami s obchodnými partnermi v snahe predísť obchodnej vojne a umožniť priemyslu EÚ, aby bol konkurencieschopný na medzinárodných trhoch.

5.2. Na odôvodnenie mechanizmu CBAM ako politiky ochrany životného prostredia sa pravdepodobne použije článok XX písm. b) a g) Všeobecnej dohody o clách a obchode (GATT 1994). Nikto si nemôže byť istý, aké rozhodnutie by v tejto veci urobila porota WTO alebo Odvolací orgán.

5.3. V súčasnej situácii je vzhľadom na naliehavosť boja proti zmene klímy kľúčové, aby obnovená WTO zahrnula témy životného prostredia a zmeny klímy do svojho programu. EÚ by mohla využiť CBAM ako príležitosť na začatie tejto diskusie spolu s ostatnými obchodnými partnermi v rámci WTO. EHSV to už navrhol vo svojom stanovisku REX/531 ([6]).

V Bruseli 8. decembra 2021

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG

([6]) Stanovisko EHSV na tému *Trh s uhlíkom: vznik, štruktúra a výzvy pre európsky priemysel*, (REX/531) (Ú. v. EÚ C 429, 11.12.2020, s. 122).

PRÍLOHA

Nasledujúce pozmeňovacie návrhy, ktoré získali viac ako štvrtinu odovzdaných hlasov, boli v priebehu diskusie zamietnuté (článok 43 ods. 2 rokovacieho poriadku):

POZMEŇOVACÍ NÁVRH 1

Bod 3.6 –

zmeniť

Stanovisko sekcie	Navrhovaná zmena
Veľmi rýchle nahradenie existujúcich opatrení proti úniku CO_2 mechanizmom CBAM by mohlo viesť k značnej neistote, ktorá by narušila dlhodobé investičné rozhodnutia, ktoré už boli prijaté na základe nedávno revidovaných cieľov do roku 2030. Mohlo by to takisto znížiť kapacitu priemyslu investovať do nízkouhlíkových technológií a mohlo by sa to stať prekážkou v oblasti hospodárskej súťaže v prístupe na trhy tretích krajín. Preto by sa v prípade potreby mala najprv zachovať súčasná miera bezodplatných kvót, aby sa umožnilo priemyselným odvetviam, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, zvýšiť uhlíkovú efektívnosť, po čom by malo nasledovať ***primerané*** postupné znižovanie bezodplatných kvót s cieľom uľahčiť ďalšiu dekarbonizáciu.	Veľmi rýchle nahradenie existujúcich opatrení proti úniku CO_2 mechanizmom CBAM by mohlo viesť k značnej neistote, ktorá by narušila dlhodobé investičné rozhodnutia, ktoré už boli prijaté na základe nedávno revidovaných cieľov do roku 2030. Mohlo by to takisto znížiť kapacitu priemyslu investovať do nízkouhlíkových technológií a mohlo by sa to stať prekážkou v oblasti hospodárskej súťaže v prístupe na trhy tretích krajín. Preto by sa v prípade potreby mala najprv zachovať súčasná miera bezodplatných kvót, aby sa umožnilo priemyselným odvetviam, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, zvýšiť uhlíkovú efektívnosť, po čom by malo nasledovať postupné znižovanie bezodplatných kvót***, kým sa nepreukáže účinnosť nového opatrenia,*** s cieľom uľahčiť ďalšiu dekarbonizáciu.

Zdôvodnenie

Keďže v bode 3.6 sa v podstate odkazuje na bezodplatné kvóty, ktoré by sa mali zo začiatku zachovať, aby sa umožnilo priemyselným odvetviam, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, zvýšiť uhlíkovú efektívnosť, po čom by malo nasledovať postupné znižovanie bezodplatných kvót, malo by sa toto ustanovenie presunúť aj do časti *Závery a odporúčania* a tiež by sa mal text doplniť poznámkou „kým sa nepreukáže účinnosť nového opatrenia“. Posilňuje sa tým názor, že mechanizmus CBAM by sa mal vnímať ako doplnkový nástroj bezodplatného prideľovania, kým nebude tento mechanizmu plne funkčný a účinný a nepovedie k úniku uhlíka. Zaručia sa tým skutočne rovnaké podmienky pre priemysel EÚ.

Výsledok hlasovania:

Za: 66

Proti: 90

Zdržalo sa: 24

POZMEŇOVACÍ NÁVRH 2

Bod 1.12 –

zmeniť

Stanovisko sekcie	Navrhovaná zmena
EHSV odôvodnene očakáva, že fungujúci systém CBAM zvýši stabilitu pracovných miest v pôvodne uhlíkovo náročných podnikoch a odvetviach, ktoré prešli transformáciou, aby sa stali šetrnými voči klíme. Varuje však aj pred rizikom zlyhania CBAM v spojení so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov (EU ETS). Úplné zrušenie bezodplatného prideľovania kvót zavedením mechanizmu CBAM by mohlo viesť k veľkým stratám pracovných miest v EÚ.	EHSV odôvodnene očakáva, že fungujúci systém CBAM zvýši stabilitu pracovných miest v pôvodne uhlíkovo náročných podnikoch a odvetviach, ktoré prešli transformáciou, aby sa stali šetrnými voči klíme. Varuje však aj pred rizikom zlyhania CBAM v spojení so systémom obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov (EU ETS). Úplné zrušenie bezodplatného prideľovania kvót zavedením mechanizmu CBAM by mohlo viesť k veľkým stratám pracovných miest v EÚ. ***Najprv by sa mala zachovať súčasná miera bezodplatných kvót, aby sa umožnilo priemyselným odvetviam, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, zvýšiť uhlíkovú efektívnosť, po čom by malo nasledovať postupné znižovanie bezodplatných kvót, kým sa nepreukáže účinnosť nového opatrenia, s cieľom uľahčiť ďalšiu dekarbonizáciu.***

Zdôvodnenie

Zámerom je presunúť veľmi dôležitý text do záveru z bodu 3.6 (pozri ďalej).

Dôraz by sa mal klásť na aspekt, že bezplatné kvóty CBAM by sa mali úplne zrušiť len vtedy, keď sa preukáže účinnosť nového mechanizmu.

Výsledok hlasovania:

Za: 60

Proti: 94

Zdržalo sa: 26